

سورة الاحقاف

مؤسسه آموزش عالی
جهاد دانشگاهی استان یزد

دانشکده علوم انسانی

گروه مدیریت

پایان نامه

برای دریافت درجه کارشناسی ارشد

مدیریت صنعتی

نقش مدیریت دانش در چابکی سازمان‌های تجاری

(مدل یابی معادلات ساختاری)

(مورد مطالعه: شرکت‌های دانش‌محور پارک علم و فناوری شهرستان یزد)

استاد راهنما:

دکتر سید حسن نوربخش

استاد مشاور:

دکتر سید حبیب‌الله میرغفوری

پژوهش و نگارش: حامد کدخدایپور

پاییز ۱۳۹۱

تقدیم به

پدر بزرگوارم، که توانش رفت تابه توانی رسیدم

و مویش سپیدی گرفت تا روی سپید بانم

مادر فداکارم، او که چون شمعی آب شد

تا سیراب کستم و سوخت تا ساخته شدم.

آنان که فروغ نگاهشان، گرمی کلامشان و روشنی رویشان سرمایه های جاودان زندگی من هستند.

در برابر وجود کرامیشان زانوی ادب بر زمین می نهم و بادلی ملو از عشق و محبت بردستانشان بوسه می زنم.

تقدیر و تشکر

سپاس پروردگاری که عشق به آموختن را در نهادم قرار داد

بی‌شک اتمام دوره دیگری از تحصیلات دانشگاهی بدون راهنمایی‌ها و حمایت‌های بی‌دریغ اساتید ارجمند و دوستان صمیمی میسر نبود. اکنون که در سایه لطف الهی با اتمام این پایان نامه برگگی از مثنوی بی شمار صفحه علوم و معرفت را ورق می‌زنم بر خود واجب می‌دانم از صمیم قلب از اساتید گرانقدرم **جناب آقای دکتر سید حسن نوربخش و جناب آقای دکتر سید حبیب الله میرغفوری** که با راهنمایی‌های بی‌دریغ خود، من را در انجام این پژوهش یاری نمودند و با سعه‌صدر فراوان و با راهنمایی‌های ارزنده‌شان بر من منت نهادند، کمال تشکر و قدردانی را ابراز دارم و همچنین از کلیه کسانی که مرا در این کار پژوهشی یاری نمودند، نهایت تشکر را دارم.

چکیده

یکی از مهمترین چالش‌های پیش روی شرکت‌های امروزی توانایی شناسایی، ارزیابی و مقابله با عدم اطمینان و پویایی محیط است. هر چه مؤسسات و سازمان‌ها بتوانند بهتر خود را با چنین شرایطی وفق دهند، از چابکی بیشتری برخوردار خواهند بود. بدیهی است از ابزارهای حیاتی مدیریت عدم اطمینان و مقابله با تغییرات محیطی، داشتن اطلاعات و دانش کافی است. به همین جهت، در این پژوهش به بررسی نقش مدیریت دانش بر چابکی سازمانی به صورت خرد و کلان پرداخته شده است.

برای این منظور، ضمن یک بازنگری گسترده در ادبیات، مهم‌ترین عناصری که از سوی محققین بر موفقیت مدیریت دانش موثر شناخته شده‌اند استخراج و در قالب دو بعد فرآیندی و زیر ساختی طبقه بندی گردید.

از سوی دیگر، بازنگری تحقیقات حوزه چابکی نشان داد که، یک سازمان برای چابک (چابک‌تر) شدن نیازمند الزاماتی است که در این پژوهش تحت عنوان اقدامات چابکی سازمانی به آن پرداخته شده است.

جامعه آماری پژوهش، شرکت‌های دانش بنیان پارک علم و فناوری انتخاب و تعدادی از شرکت‌های آن به عنوان نمونه مورد بررسی قرار گرفتند. اطلاعات مورد نیاز از طریق مطالعه ادبیات تحقیق و چندین مرحله مصاحبه با خبرگان جمع آوری گردید و در قالب پرسشنامه ای نمونه مورد پرسش واقع شد. روایی پرسشنامه تحقیق با استفاده از نظر خبرگان (روایی محتوایی) و پایایی سئوالات با مقدار بالای ضریب آلفای کرونباخ به تأیید رسید.

در نهایت نتایج آزمون همبستگی بین مدیریت دانش و چابکی، ارتباط معنی دار این عوامل را نشان داد، در خصوص ارتباط و تأثیر عناصر مدیریت دانش بر اقدامات چابکی سازمانی نتایج نشان داد که در اکثر موارد بین عناصر مدیریت دانش و اقدامات چابکی سازمانی ارتباط معنی داری وجود دارد. به عبارت دیگر، اکثر عناصر مدیریت دانش می‌تواند بر روی اقدامات چابکی اثر گذار باشند. در مجموع می‌توان اظهار داشت، هر یک از این ابعاد زیر ساختی و فرآیندی به نحوی به بخشی از ابعاد چابکی در ارتباط هستند.

کلمات کلیدی

مدیریت دانش - چابکی سازمان - توانمند سازی چابکی - مدل یابی معادلات ساختاری

فصل اول: کلیات تحقیق

۲	مقدمه
۲	۱-۱- بیان مسئله
۴	۲-۱- ضرورت انجام پژوهش
۵	۳-۱- اهداف پژوهش
۶	۴-۱- فرضیات پژوهش
۶	۱-۴-۱- فرضیه اصلی
۶	۲-۴-۱- فرضیات فرعی
۶	۵-۱- قلمرو پژوهش
۷	۶-۱- روش انجام پژوهش
۷	۷-۱- مفاهیم و اصطلاحات عملیاتی
۷	۱-۷-۱- مدیریت دانش
۸	۲-۷-۱- چابکی
۸	۳-۷-۱- پارک علم و فناوری
۸	۸-۱- پیشینه تحقیق
۱۰	۹-۱- محدودیت‌های پژوهش
۱۰	۱۰-۱- مراحل اجرای پروژه و زمان بندی
۱۱	۱۱-۱- حجم نمونه و روش نمونه‌گیری

فصل دوم: ادبیات تحقیق

۱۳	مقدمه
۱۳	۱-۲- مدیریت دانش
۱۳	۱-۱-۲- مقایسه داده، اطلاعات و دانش

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۴	۱-۱-۱-۲- داده
۱۴	۲-۱-۱-۲- اطلاعات
۱۵	۳-۱-۱-۲- دانش
۱۵	۴-۱-۱-۲- خِرَد
۱۶	۲-۱-۲- تعاریف دانش
۱۸	۳-۱-۲- انواع دانش
۱۸	۱-۳-۱-۲- دانش ضمنی و صریح
۱۹	۲-۳-۱-۲- دانش فردی یا گروهی
۲۱	۳-۳-۱-۲- دانش حالتی از ذهن، موضوع، فرآیند، شرایط یا قابلیت
۲۱	۴-۳-۱-۲- دانش؛ استراتژیکی، عملیاتی، تعاملی یا یکپارچه
۲۲	۴-۱-۲- تعاریف مدیریت دانش
۲۵	۵-۱-۲- پیشینه‌ی مدیریت دانش
۲۸	۶-۱-۲- مدل سیستمی مدیریت دانش
۲۸	۱-۶-۱-۲- کسب دانش
۳۰	۲-۶-۱-۲- ایجاد دانش
۳۰	۳-۶-۱-۲- ذخیره دانش
۳۱	۴-۶-۱-۲- تحلیل و داده کاوی
۳۲	۵-۶-۱-۲- انتقال و توزیع دانش
۳۳	۶-۶-۱-۲- بکارگیری و رواسازی دانش
۳۳	۷-۱-۲- مزایای مدیریت دانش
۳۴	۸-۱-۲- فرآیند مدیریت دانش
۳۶	۹-۱-۲- نیازمندی‌های مدیریت دانش

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
۱-۹-۱-۲- مدیر ارشد دانش	۳۶
۲-۹-۱-۲- تیم دانش	۳۷
۳-۹-۱-۲- انگیزه	۳۷
۱۰-۱-۲- ارزیابی مدیریت دانش	۳۷
۱۱-۱-۲- عوامل موفقیت‌آمیز برای پیاده‌سازی مدیریت دانش	۳۹
۱۲-۱-۲- مدیریت دانش و رهبری	۴۱
۱۳-۱-۲- مدیریت دانش و فرهنگ	۴۲
۱۴-۱-۲- مدیریت دانش و فرآیندها	۴۳
۱۵-۱-۲- مدیریت دانش و فناوری	۴۴
۱۶-۱-۲- رویکرد مدیریت دانش در پارک‌های علم و فناوری	۴۶
۲-۲- پیشینه چابکی سازمانی	۴۸
۱-۲-۲- سیر ظهور و پیدایش مفهوم چابکی	۵۰
۲-۲-۲- مفهوم و تعاریف چابکی	۵۱
۳-۲-۲- خصوصیات و ویژگی‌های سازمان چابک	۵۶
۴-۲-۲- قابلیت‌های کلیدی چابکی در سازمان	۵۹
۵-۲-۲- ارزیابی چابکی	۶۰
۱-۵-۲-۲- مدل ارزیابی چابکی از دیدگاه شریفی و ژانگ	۶۱
۲-۵-۲-۲- طراحی سازمان چابک از دیدگاه آمبروس و موریللا	۶۳
۳-۵-۲-۲- ارزیابی چابکی از نظر لو و محمد زئین	۶۴
۴-۵-۲-۲- ارزیابی چابکی از دیدگاه هیلگرزبرگ و همکاران	۶۴
۵-۵-۲-۲- مؤلفه‌های چابکی از نظر یوسف، سرحدی و گوناسکاران	۶۶
۶-۲-۲- معرفی و طبقه‌بندی اقدامات چابکی سازمانی	۶۹

فصل سوم: روش شناسایی

۷۹	مقدمه
۷۹	۱-۳- نوع پژوهش
۸۰	۲-۳- جامعه‌ی آماری
۸۰	۳-۳- حجم نمونه و روش نمونه‌گیری
۸۱	۴-۳- ابزار گردآوری داده‌ها
۸۲	۵-۳- روایی و پایایی ابزار پژوهش
۸۲	۱-۵-۳- روایی
۸۳	۲-۵-۳- پایایی
۸۳	۶-۳- فرضیات تحقیق
۸۴	۱-۶-۳- فرضیه اصلی
۸۴	۲-۶-۳- فرضیات فرعی
۸۴	۷-۳- تکنیک‌های مورد استفاده جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها:
۸۴	۱-۷-۳- مدل یابی معادله ساختاری
۸۶	۲-۷-۳- تحلیل مسیر برقراری روابط علی در مدل
۸۶	۸-۳- برازندگی مدل
۸۹	۹-۳- آزمون همبستگی
۸۹	۱۰-۳- آزمون کلموگروف - اسمرینف
۹۰	۱۱-۳- معرفی پارک علم و فناوری شهرستان یزد
۹۰	۱-۱۱-۳- تعریف پارک علم و فناوری
۹۱	۲-۱۱-۳- ویژگی‌های مشترک پارک‌های علم و فناوری
۹۲	۳-۱۱-۳- پارک علم و فناوری شهرستان یزد

فصل چهارم: تجزیه تحلیل اطلاعات

۹۹	مقدمه
۹۹	۱-۴- بررسی متغیرهای جمعیت شناختی
۱۰۰	۱-۱-۴- آمار توصیفی متغیرهای دموگرافی
۱۰۶	۲-۱-۴- بررسی استنباطی متغیرهای دموگرافی:
۱۰۶	۱-۲-۱-۴- بررسی اثر متغیر جنس بر ابعاد مدیریت دانش:
۱۰۷	۲-۲-۱-۴- بررسی اثر متغیر تحصیلات بر ابعاد مدیریت دانش:
۱۰۸	۳-۲-۱-۴- بررسی اثر متغیر رقابت در بازار بر ابعاد مدیریت دانش:
۱۰۹	۴-۲-۱-۴- بررسی اثر متغیر سهم بازار بر ابعاد مدیریت دانش:
۱۱۰	۲-۴- تحلیل عاملی تأییدی:
۱۲۳	۳-۴- بررسی وضعیت نرمال بودن متغیرها:
۱۲۴	۴-۴- خطی بودن
۱۲۵	۵-۴- خود همبستگی
۱۲۶	۶-۴- هم خطی چندگانه
۱۲۷	۷-۴- بررسی همبستگی بین متغیرها:
۱۲۸	۸-۴- تحلیل مسیر:
۱۲۹	۹-۴- فرضیات:

فصل پنجم: نتیجه گیری

۱۳۸	مقدمه
۱۳۸	۱-۵- نتیجه گیری
۱۳۹	۱-۱-۵- نتیجه‌ی آزمون فرضیات تحقیق
۱۴۰	۲-۱-۵- نتیجه‌ی آزمون فرضیات فرعی اول تحقیق

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۴۱	۵-۱-۳- نتیجه‌ی آزمون فرضیات فرعی دوم تحقیق:
۱۴۳	۵-۲- پیشنهادات
۱۴۳	۵-۲-۱- راه‌کارهای پیشنهادی به منظور بهبود وضعیت مدیریت دانش
۱۴۵	۵-۲-۲- راه‌کارهای پیشنهادی به منظور بهبود وضعیت چابکی:
۱۴۶	۵-۲-۳- سایر پیشنهادات
۱۴۷	۵-۳- تحقیقات آتی
۱۵۴	منابع و مأخذ
۱۵۴	منابع و مأخذ فارسی
۱۵۶	منابع و مأخذ انگلیسی

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول (۱-۱) مراحل اجرای پروژه و زمان بندی	۱۰
جدول (۱-۲) تعاریف مدیریت دانش	۲۳
جدول (۲-۲) مزایای مدیریت دانش	۳۴
جدول (۳-۲) دیدگاه های ارزیابی عملکرد مدیریت دانش	۳۸
جدول (۴-۲) عوامل حیاتی موفقیت مدیریت دانش	۴۰
جدول (۵-۲) تعاریف و مفاهیم چابکی	۵۵
جدول (۶-۲) توانمندسازهای چابکی در سازمان	۶۸
جدول (۷-۲) طبقه بندی ابعاد و شاخص های چابکی سازمانی	۷۳
جدول (۸-۲) طبقه بندی ابعاد و شاخص های مدیریت دانش	۷۶
جدول (۱-۳) حجم نمونه آماری	۸۱
جدول (۲-۳) پایایی پرسشنامه	۸۳
جدول (۳-۳) مخاطبین و ساختار پارک علم و فناوری شهرستان یزد	۹۲
جدول (۱-۴) جنسیت پاسخ دهندگان	۱۰۰
جدول (۲-۴) تحصیلات پاسخ دهندگان	۱۰۱
جدول (۳-۴) سابقه تاسیس شرکت ها	۱۰۲
جدول (۴-۴) تعداد کارکنان شرکت ها	۱۰۳
جدول (۵-۴) رقابت در بازار شرکت ها	۱۰۴
جدول (۶-۴) سهم بازار شرکت ها	۱۰۵
جدول (۷-۴) بررسی اثر متغیر جنس بر ابعاد مدیریت دانش	۱۰۶
جدول (۸-۴) بررسی اثر متغیر تحصیلات بر ابعاد مدیریت دانش	۱۰۷
جدول (۹-۴) بررسی اثر متغیر رقابت بر ابعاد مدیریت دانش	۱۰۸
جدول (۱۰-۴) بررسی اثر متغیر سهم بازار بر ابعاد مدیریت دانش	۱۰۹

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول (۴-۱۱) آزمون توکی سهم بازار	۱۰۹
جدول (۴-۱۲) معیار KMO و آزمون بار تلت منابع انسانی	۱۱۲
جدول (۴-۱۳) ضرایب و بار عاملی گویه های سازنده منابع انسانی	۱۱۲
جدول (۴-۱۴) معیار KMO و آزمون بار تلت سرعت	۱۱۳
جدول (۴-۱۵) ضرایب و بار عاملی گویه های سازنده سرعت	۱۱۴
جدول (۴-۱۶) معیار KMO و آزمون بار تلت شایستگی	۱۱۵
جدول (۴-۱۷) ضرایب و بار عاملی گویه های سازنده شایستگی	۱۱۵
جدول (۴-۱۸) معیار KMO و آزمون بار تلت کیفیت	۱۱۶
جدول (۴-۱۹) ضرایب و بار عاملی گویه های سازنده کیفیت	۱۱۶
جدول (۴-۲۰) معیار KMO و آزمون بار تلت فرهنگ تغییر	۱۱۷
جدول (۴-۲۱) ضرایب و بار عاملی گویه های سازنده فرهنگ تغییر	۱۱۷
جدول (۴-۲۲) معیار KMO و آزمون بار تلت یکپارچگی	۱۱۸
جدول (۴-۲۳) ضرایب بار عاملی گویه های سازنده یکپارچگی	۱۱۸
جدول (۴-۲۴) معیار KMO و آزمون بار تلت انعطاف پذیری	۱۱۹
جدول (۴-۲۵) ضرایب و بار عاملی گویه های سازنده انعطاف پذیری	۱۱۹
جدول (۴-۲۶) معیار KMO و آزمون بار تلت پاسخگویی	۱۲۰
جدول (۴-۲۷) ضرایب و بارهای عاملی پاسخگویی	۱۲۰
جدول (۴-۲۸) معیار KMO و آزمون بار تلت ابعاد زیرساختی	۱۲۱
جدول (۴-۲۹) ضرایب و بار عاملی گویه های سازنده ابعاد زیر ساختی	۱۲۲
جدول (۴-۳۰) معیار KMO و آزمون بار تلت ابعاد فرآیندی	۱۲۲
جدول (۴-۳۱) ضرایب و بار عاملی گویه های سازنده ابعاد فرآیندی	۱۲۳
جدول (۴-۳۲) نتایج آزمون نرمال بودن داده ها (آزمون کلموگروف اسمرینف)	۱۲۳

فهرست جداول

صفحه	عنوان
۱۲۵.....	جدول (۳۳-۴) جدول باقی مانده‌ها.....
۱۲۶.....	جدول (۳۴-۴) هم خطی چندگانه.....
۱۲۷.....	جدول (۳۵-۴) بررسی همبستگی پیرسون بین متغیرها.....
۱۲۸.....	جدول (۳۶-۴) بررسی همبستگی اسپریمون بین متغیرها.....
۱۳۲.....	جدول (۳۷-۴) رد و پذیرش ضرایب مسیر مدل اولیه.....
۱۳۳.....	جدول (۳۸-۴) برازش مدل اولیه.....
۱۳۵.....	جدول (۳۹-۴) ضرایب مسیر مدل نهایی.....
۱۳۵.....	جدول (۴۰-۴) برازش مدل نهایی.....

فهرست اشکال

صفحه	عنوان
۱۳.....	شکل (۱-۲) هرم سلسله مراتبی دانش.....
۱۶.....	شکل (۲-۲) فرآیند تبدیل داده به خرد.....
۱۹.....	شکل (۳-۲) دو گروه از دانش سازمانی.....
۲۰.....	شکل (۴-۲) چهار راهبرد فرآیند تبدیل دانش.....
۳۶.....	شکل (۵-۲) فرآیند مدیریت دانش.....
۴۵.....	شکل (۶-۲) نمونه‌ای از بکارگیری فناوری‌ها در مدیریت دانش.....
۶۲.....	شکل (۷-۲) مدل مفهومی دستیابی به چابکی.....
۶۶.....	شکل (۸-۲) الگوی دستیابی به چابکی.....
۶۸.....	شکل (۹-۲) روش کلی نیل به چابکی سازمانی.....

فهرست نمودار

صفحه	عنوان
۱۰۰	نمودار (۱-۴) جنسیت پاسخ دهندگان
۱۰۱	نمودار (۲-۴) تحصیلات پاسخ دهندگان
۱۰۲	نمودار (۳-۴) سابقه تاسیس شرکت ها
۱۰۳	نمودار (۴-۴) تعداد کارکنان شرکت ها
۱۰۴	نمودار (۵-۴) رقابت در بازار شرکت ها
۱۰۵	نمودار (۶-۴) سهم بازار شرکت ها
۱۱۱	نمودار (۷-۴) شاخص های اصلی مدیریت دانش و چابکی
۱۳۱	نمودار (۸-۴) مدل اولیه
۱۳۴	نمودار (۸-۴) مدل اصلاح شده نهایی

فصل اول

کلیات تحقیق

این فصل به بررسی کلیات انجام تحقیق می‌پردازد. در این راستا، ابتدا مسئله تحقیق بیان شده و سپس ضرورت انجام پژوهش و اهداف پژوهش بیان می‌شود. در ادامه نیز فرضیات، قلمرو و روش تحقیق و همچنین جامعه‌ی آماری آن معین می‌شود. در نهایت نیز محدودیت‌های پژوهش بیان شده است.

۱-۱- بیان مسئله

امروزه به دلیل تشدید فضای رقابتی، کشورها و نیز بنگاه‌ها در تصمیم‌گیری و اتخاذ راهبرد رقابتی خود تنها به منابع محدود درون سازمانی و یا اطلاعات تصادفی کسب شده از فضای پیرامون اکتفا نمی‌کنند و در حقیقت داشتن اطلاعات صحیح، تأثیرگذار و به روز از فضای اطراف یکی از ابزارهای قدرت در سطح ملی و بنگاهی محسوب می‌شود. از این رو سازمان‌ها تلاش می‌کنند به بهترین منابع اطلاعاتی در مورد محیط کسب و کار و فعالیت خود دست یابند و از آن‌ها به طور مؤثر در برنامه‌ریزی راهبردی خود بهره‌گیرند (روتبرگ و اریکسون^۱، ۲۰۰۴).

این که دانش یکی از مهم‌ترین دارایی‌های سازمان در نظر گرفته می‌شود غیرقابل انکار است و به طور فزاینده‌ای برای حفظ مزیت رقابتی سازمان، مدیریت می‌شود (ماکرو^۲، ۲۰۰۲).

مدیریت دانش^۳، شیوه جدیدی برای تفکر در مورد سازمان و تسهیم منابع فکری و خلاقانه‌ی سازمان است. مدیریت دانش به تلاش‌هایی اشاره دارد که به طور سیستماتیک برای یافتن، ساماندهی و قابل دسترس نمودن سرمایه‌های فکری سازمان و تقویت فرهنگ یادگیری مستمر و تسهیم دانش در سازمان صورت می‌گیرد (افرازه، ۱۳۸۴).

مدیریت دانش، نه تنها دانش تک‌تک افراد سازمان را به صورت مجتمع در می‌آورد بلکه دانش پنهانی افراد را آشکار کرده و غنا می‌بخشد. به طور کلی مدیریت دانش به گونه‌ای به اخذ و

۱. Rothberg & Erickson

۲. Macro

۳. Knowledge management

نگهداری دانش می پردازد تا به سازمان کمک کند کاراتر و مؤثرتر فعالیت کند و از این طریق به رقابت‌پذیری دست یابد (بات، ۱۳۷۹).

دنیای رقابتی کسب و کار امروزی نشان داده است که داشتن دانش به عنوان یک منبع مهم مزیت رقابتی و ایجاد ارزش برای تمامی صنایع امری حیاتی و مدیریت آن مهارتی انکار ناپذیر است (king&zeithalm, ۲۰۰۳). مضافاً اینکه، شرکت‌ها بایستی به نحوی خود را با جهانی شدن، بازارهای کامل، افزایش خدمت به مشتری، کاهش هزینه و تغییر رفتار خرید هماهنگ سازند (Massa&Testa ۲۰۰۹). بدیهی است، مادامی که سازمان‌ها در زمینه ارزیابی دارایی‌های دانشی خود، پیمایشی انجام ندهند، مدیریت دانش بهبود عملکرد و توسعه سازمانی را تصدیق نخواهد نمود (Longbottom& Chourides, ۲۰۰۱).

مفهوم چابکی: واژه چابکی در فرهنگ لغات، به معنای حرکت سریع، چالاک، فعال و توانایی حرکت به صورت سریع و آسان و قادر بودن به تفکر به صورت سریع و با یک روش هوشمندانه به کار گرفته شده است (Hornby, ۲۰۰۰). ریشه و زادگاه چابکی ناشی از تولید چابک است و تولید چابک مفهومی است که طی سال‌های اخیر عمومیت یافته و به عنوان استراتژی موفق توسط تولید کنندگانی که خودشان را برای افزایش عملکرد قابل ملاحظه ای آماده می‌کنند، پذیرفته شده است. در چنین محیطی، هر سازمانی باید توان تولید همزمان محصولات متفاوت و با طول مفهوم عمر کوتاه، طراحی مجدد محصولات، تغییر روش‌های تولید و واکنش پذیری کارا به تغییرات را داشته باشد. در صورت داشتن چنین توانمندی‌هایی، به آن سازمان‌ها، سازمان چابک اطلاق خواهد شد.

از منظر دیگر، این مشکل نیز که سازمان‌ها چگونه می‌توانند به طور موفقیت آمیز با محیط‌های غیر قابل پیش بینی، پویا و دائماً متغیر مواجه شوند عنوان سؤالی بزرگ است که ذهن نخبگان و خبرگان دانشگاه را به خود مشغول ساخته است.

بدیهی است راه کارهای متفاوتی برای این منظور ارائه گردیده است، که مؤسسه چابک در

زمره موارد بسیار غالب و برجسته آن است (sherehiy, Karwowski, & Layer, ۲۰۰۷).

حال مسئله این است که بکارگیری مدیریت دانش چه تأثیری بر چابکی شرکت‌های دانش‌محور^۱ دارد؟ ضمن آنکه یافتن الگویی جهت ارتقای چابکی شرکت‌ها با رویکرد مدیریت دانش از اهداف این تحقیق می‌باشد. بدین منظور این پایان‌نامه به بررسی این مسئله در شرکت‌های دانش‌محور پارک علم و فناوری شهرستان یزد می‌پردازد.

۱-۲- ضرورت انجام پژوهش

امروزه اطلاعات و دانش برای سازمان‌ها به یک منبع مهم تبدیل شده و در واقع سرمایه‌ی سازمان را تشکیل داده به طوری که می‌توان ادعا نمود که سازمان‌های امروزی بدون دانش نمی‌توانند خود را سامان داده و به عنوان شرکتی زنده و پویا در محیط متلاطم امروزی خود را حفظ کنند. در این عصر مدیریت دانش یکی از مباحث جدید مدیریتی است که در این راستا به سازمان در واکنش به تغییرات فرآیند محیط پیرامون خود و افزایش عملکردشان کمک می‌کند. مدیریت دانش مزایای بسیاری برای سازمان‌ها به همراه دارد که از آن جمله می‌توان به بهبود کیفیت کار، در اختیار داشتن اطلاعات به روز شده، افزایش کارایی، بهبود اثربخشی، بهبود تصمیم‌گیری، افزایش توان پاسخگویی نسبت به نیازهای مشتریان، افزایش توان پاسخگویی به نیاز سازمان‌های دیگر و امکان تغییر و تطبیق پذیری سریع اشاره کرد (نوناکا و تاکوچی^۲، ۱۹۹۵).

ادبیات تحقیق چابکی، توانمند سازهای زیادی را برای ارتقای چابکی سازمان‌ها پیشنهاد می‌کند که در سابقه تحقیق به آن‌ها پرداخته شده است. در این تحقیقات، متغیرهای سازمانی به عنوان متغیرهای توانمند ساز در ارتباط با چابکی مورد بررسی قرار گرفته و تأثیر آن‌ها بر چابکی کنکاش شده است. مدیریت دانش نیز به عنوان یکی از پایه‌های چابکی، مورد توجه محققین قرار گرفته است (به عنوان مثال: ارتباط مدیریت دانش، توانایی پاسخگویی و چابکی سازمانی؛ ریک داو). این تأکید بر مدیریت دانش با عنایت به اهمیت تخصص و ارتقای جایگاه سرمایه‌های انسانی در سازمان‌ها، به خوبی قابل توجیه است. بدیهی است شناسایی مهم‌ترین

۱. Knowledge-Based Companies

۲. Nonaka & Takeuchi